

Zpráva o činnosti výboru Společnosti pro metabolická onemocnění skeletu (SMOS) za uplynulé funkční období (2006–2009)

Začátek činnosti výboru SMOS v uplynulém funkčním období:

Na schůzi výboru SMOS dne 23. 1. 2006 bylo rozhodnuto o provedení voleb nového výboru SMOS. Byla ustavena volební komise ve složení: MUDr. Zdeněk Fojtík (předseda), MUDr. Jiří Žák, CSc. a MUDr. Jitka Vokrouhlická (členové). Volby nového výboru SMOS proběhly korespondenční formou v měsících únoru a březnu 2006. Výsledky voleb byly vyhlášeny na plenární schůzi SMOS na konferenci Sekundární osteoporóza v Plzni dne 31. 3. 2006 a od této doby výbor pracoval v následujícím složení:

Předseda:	Prof. MUDr. Vladimír Palička, Csc.
Místopředseda:	Prof. MUDr. Milan Bayer, Csc.
Vědecký sekretář:	MUDr. Jan Rosa
Pokladník:	MUDr. Petr Kasalický, CSc.
Členové:	Prof. MUDr. Jaroslav Blahoš, DrSc. Prof. MUDr. Petr Broulík, DrSc. MUDr. Václav Vyskočil, Ph.D. Doc. MUDr. Pavel Horák, CSc. MUDr. Jiří Jenšovský CSc.
Předseda revizní komise:	Doc. MUDr. Štěpán Kutílek, CSc.
Členové revizní komise:	MUDr. Vít Kuba MUDr. Irena Kučerová

Odborné akce 2006

- IX. kongres slovenských a českých osteologů, Prešov, 7.–9. 9. 2006 – spolupráce (hlavní pořadatel SOMOK – Spoločnosť pre osteoporózu a metabolické ochorenia kostí).
- VII. celostátní konference Sekundární osteoporóza, Plzeň (hlavní pořadatel a organizátor Dr. Vyskočil), 31. 3.–1. 4. 2006.
- Pracovní den SMOS, Zlín, 21. 10. 2006 (odborná náplň: doporučené postupy a kazuistiky se zaměřením na praxi, organizační zajištění Mediekos Zlín).

2007

- X. mezinárodní kongres českých a slovenských osteologů, Luhačovice, 28.–30. 10. 2007 – hlavní pořadatel SMOS.
- Pracovní den SMOS, 19. 3. 2007, Lékařský dům Praha – téma: Doporučené postupy pro diagnostiku a léčbu postmenopauzální osteoporózy. Řečníci: autorský kolektiv doporučených postupů.
- Seminář SMOS, 4. 4. 2007, Praha (zahraniční účast, prof. E. Seeman).
- Celostátní kongres České internistické společnosti 16.–19. září 2007, blok s osteologickou tematikou, organizační zajištění prof. Broulík.
- Kongres České menopauzální a andropauzální společnosti ČLS JEP, Brno, 20. 10. 2007; samostatný tematický

blok postmenopauzální osteoporóza. Přednášející dr. Kasalický, dr. Rosa, prof. Blahoš, prof. Palička.

2008

- XI. kongres slovenských a českých osteologů, Piešťany, 9.–11. 10. 2008 – spolupráce (hlavní pořadatel SOMOK – Spoločnosť pre osteoporózu a metabolické ochorenia kostí).
- Pracovní den s osteologickou tematikou, Olomouc, 7. 11. 2008 (garant doc. Horák, přednášející prof. Palička, dr. Vyskočil, prof. Broulík, dr. Tetkovská /SR/).
- VIII. Celostátní konference sekundární osteoporóza, 18.–19. 4. 2008, Plzeň (garant a organizátor Dr. Vyskočil).
- XV. kongres České internistické společnosti, Brno 24.–28. 9. 2008; jednohodinový blok na osteologické téma, garant prof. Blahoš.

2009

- IV. konference ambulantních internistů, Olomouc, 2.–3. 4. 2009: blok Společnosti pro metabolická onemocnění skeletu a České revmatologické společnosti (řečníci prof. Palička, prof. Pavelka, dr. Rosa).
- XVI. Kongres České internistické společnosti, Praha, 13.–16. 9. 2009: blok Společnosti pro metabolická onemocnění skeletu (garant prof. Palička, další řečníci dr. Michalská, doc. Horák).
- XII. mezinárodní kongres českých a slovenských osteologů, Ostrava, 1.–3. 10. 2009 – hlavní pořadatel SMOS.

Plánované akce: Kongres Sekundární osteoporóza (garant a organizátor Dr. Vyskočil), Plzeň, 8.–10. 4. 2010.

Spolupráce v rámci České republiky ČLS JEP

Členská základna

V uplynulém funkčním období se počet členů SMOS stabilizoval. Ke konci prvního pololetí roku 2009 měla Společnost pro metabolická onemocnění skeletu 209 členů. Vysoká byla účast na akcích pořádaných SMOS v České republice – X. mezinárodní kongres českých a slovenských osteologů, Luhačovice (2007): 392 registrovaných účastníků, Konference sekundární osteoporóza, Plzeň: 202 (2006), resp. 209 (2008) registrovaných účastníků.

Další odborné společnosti

- Spolupráce SMOS na redakci Doporučeného postupu pro léčbu pacientů po fraktuře proximálního femuru České ortopedické společnosti.
- Česká internistická společnost, Sdružení ambulantních internistů; spolupráce v rámci vytváření a naplnění přednáškových bloků na příslušných kongresových akcích uvedených odborných společností.
- České národní fórum proti osteoporóze (ve výboru ČNFO zastupuje SMOS prof. Bayer)

- Setkání ČNFO a odborných společností ČLS JEP 25. 6. 2008 (za SMOS prof. Palička, prof. Bayer),
- STOB (stanovení BMD ve spolupráci s ČNFO), 10. 1. 2009 (za SMOS dr. Kasalický).

Státní ústav pro kontrolu léčiv (SÚKL)

- Na základě žádosti SÚKL výbor SMOS delegoval jako odborníky na trvalou spolupráci a zpracovávání nezávislých posudků doc. Kutílek, dr. Rosu, dr. Vyskočila, hlavní pořadatel prof. Bayer.

Komise pro lékovou politiku a kategorizaci léčiv (KLPK)

- Členové výboru vypracovávali za nákladem žádosti KLPK odborná stanoviska k preparátům registrovaným k léčbě osteoporózy (zoledronát, ibandronát, alendronát + vitamín D, risedronát). Prof. Bayer byl zplnomocněn výborem a pravidelně se účastnil schůzí KLPK.

Světový den osteoporózy IOF

- 2006 – zajištěn překlad a distribuce tematického plakátu a textové informace pro pacienty.
- 2008 (ve spolupráci s ČNFO), 20. 10. 2008: kulatý stůl 7 odborných společností věnovaný přípravě komplexního programu osteoporózy v ČR. Schválena petice o osteoporóze, předána ministrovi zdravotnictví. Schválen informační dopis státním a veřejným institucím (za SMOS člen výboru ČNFO prof. Bayer).

Vznik nových osteologických pracovišť a osteocenter

- Výbor SMOS pravidelně na svých zasedáních posuzoval žádosti o zřízení nových osteocenter (Nemocnice Svitavy, Nemocnice Rudolfa a Stefanie Benešov, Revmatologicko-rehabilitační oddělení FTN Praha). Vyjadřoval stanoviska ke kvalitě přístrojového vybavení a odborné úrovni personálního zajištění plánovaného pracoviště. Vlastní regionální rozmístění denzitometrických přístrojů a příslušných pracovišť je i nadále v kompetenci místních zdravotních radů.

Návrh regionálních konzultantů pro obor osteologie

- Výbor navrhl následující složení týmu regionálních konzultantů v jednotlivých krajích ČR: prof. Blahoš, Praha; MUDr. Kasalický, Středočeský kraj; MUDr. Škývarová, Liberec; MUDr. Kuba, Ústí n/L a Karlovy Vary; MUDr. Vyskočil, Plzeň; MUDr. Kučerová, České Budějovice; prof. Palička, Hradec Králové; MUDr. Hála, Pardubice; MUDr. Šenk, Vysočina; MUDr. Fojtík, Brno; MUDr. Novosad, Zlín; doc. Horák, Olomouc; MUDr. Bortlík, Ostrava.

Odborná veřejnost

Doporučené postupy pro diagnostiku a léčbu postmenopauzální osteoporózy

V průběhu roku 2006 byla ustavena pracovní skupina, sestávající z členů výboru SMOS (koordinátor dr. Rosa, členové M. Bayer, J. Jeníček, I. Kučerová, V. Palička, Š. Kutílek), s cílem vytvořit a zveřejnit novou verzi Doporučených postupů pro diagnostiku a léčbu postmenopauzální osteoporózy. Kompletně přepracovaná verze byla dokončena v břez-

nu 2007, kdy byla zveřejněna v rámci Pracovního dne SMOS, kde byla i otevřena diskuzi. Doporučené postupy byly následně publikovány v Osteologickém bulletinu (Osteol Bull 2007;12, 24–33, Osteol Bull 2007;12, 74–81) a poté i zveřejněny v pdf podobě na webových stránkách SMOS. Se souhlasem výboru a fy Trios (nakladatel časopisu Osteologický bulletin) byl text DP přetištěn v časopise Klimakterická medicína.

IOF Osteoporosis Diagnosis Course, with Densitometry Certification

Ve spolupráci s International Osteoporosis Foundation (IOF) se v rámci X. mezinárodního kongresu českých a slovenských osteologů, Luhačovice, 28. 10. 2007 uskutečnil Diagnostický kurz osteoporózy IOF spojený s udělením denzitometrického certifikátu. Účastnilo se 100 lékařů z České a Slovenské republiky. IOF delegovalo přednášející prof. Kraenzlina a prof. Glüera.

Systém kontroly kvality kostních denzitometrů

V letech 2007–2008 proběhla první pilotní fáze Programu kontroly kvality DXA přístrojů v ČR. Bylo provedeno opakované standardizované měření za pomoci k tomuto účelu pořízeného Hologic Spine Phantomu. Byly hodnoceny DXA přístroje GE Lunar (6x) a Hologic (9x), celkem v 13 osteocentrech. U přístrojů těchto typů byly zjištěny jen minimální odchylky naměřených hodnot v porovnání s příslušnou referenční databází.

Výstupy byly publikovány ve formě přednášky (kongres Sekundární osteoporóza, Plzeň 2008), v současné době probíhá recenzní řízení článku, který by měl být uveřejněn v Osteologickém Bulletinu.

Systém kontroly laboratorních metod (koordinátor prof. Palička)

Ve spolupráci s Českou společností klinické biochemie byl proveden první srovnávací test výsledků laboratorních ukazatelů kostního obratu. Výsledky první pilotní studie, provedené na limitovaném počtu velkých pracovišť potvrdily značně rozdílný metodický přístup, který vede k výrazným číselným rozdílům výsledků.

Od roku 2009 byl proto zaveden pravidelný systém externí kontroly kvality výsledků kostních markerů, zajištěný společností SEKK a garantovaný Českou společností klinické biochemie. Je reálný předpoklad, že toto úsilí povede k postupnému zlepšení kvality a především srovnatelnosti laboratorních výsledků v osteologii.

Ceny SMOS za nejlepší publikaci

Výbor SMOS na základě hlasování udělil cenu SMOS spojenou s peněžní odměnou následujícím autorům:

MUDr. Jaroslava Wendlová (2006–2007)

MUDr. Kateřina Zajíčková (2006–2007)

Certifikovaný kurs „klinická osteologie“

Výbor zažádal MZ a toto schválilo zavedení kurzu, ve Věstníku MZ ČR, částka 7, vydaném 28. prosince 2008, je zveřejněn Metodický pokyn k přípravě a realizaci vzdělávacího programu.

Systém evidence pacientů léčených deriváty parathormonu

Původní databáze pro léčbu preparátem Forsteo, vytvořená v roce 2005, byla za spolupráce s Institutem biostatistiky a analýz Masarykovy univerzity Brno převedena do podoby zcela nové databáze vyhovující oběma dostupným preparátům (Forsteo® i Preotact®)

Osteologický bulletin

V roce 2009 vychází 14. ročník. Osteologický bulletin byl Radou vlády pro výzkum a vývoj zařazen na pozitivní seznam českých odborných a vědeckých časopisů s recenzním řízením. Přetrvává bohužel nedostatek příspěvků, což vede k poklesu zájmu inzerentů. Budoucnost periodika je bez podpory členské základny SMOS nejistá.

Webová stránka SMOS (www.smos.cz)

V průběhu roku 2006 byla změněna struktura webové stránky do 3 stupňů přístupu (1. volný pro všechny zájemce, 2. registrace a přístup pro členy SMOS s uvedením fulltextů posledních 3 ročníků Osteologického bulletinu, 3. pro členy výboru a revizní komise SMOS k potřebám vnitřní korespondence. Byl zveřejněn text doporučených postupů v pdf formě

Zahraniční aktivity

- 4th EU Osteoporosis Consultation Panel Meeting, 19. 4. 2006, Brusel; SMOS zastupoval doc. Bayer.
- 33. kongres European Calcified Tissue Society (ECTS), Praha, 10.–14. 5. 2006, téměř 2500 zahraničních účastníků, 550 aktivních vystoupení. Doc. Bayer za výbor SMOS členem lokálního Organizačního výboru kongresu ECTS + předsedal sekci Paediatric bone diseases: children's problems and future outcomes.
- IOF advanced course on osteoporosis, Francie, Lyon, 2007. Výbor zajistil a zprostředkoval účast dr. Cirmanové (jediný uchazeč), vč. grantu zajišťujícího náklady.

- EU Osteoporosis Consultation Panel v Bruselu: 17.–18. 4. 2007 účast člena výboru prof. Bayera na zasedání EU Osteoporosis Consultation Panel v Bruselu. Projednávána příprava celoevropského auditu hodnotícího úroveň a dostupnost péče o nemocné osteoporózou v členských státech EU. Audit v ČR následně proběhl.
- Schůze expertů EU Osteoporosis Consultation Panel a členů Evropského parlamentu, Brusel, 16. 4. 2008. – Hlavní diskutované téma: průběžné hodnocení celoevropského auditu Péče o nemocné osteoporózou (zástupce výboru SMOS, prof. Bayer jako vyzvaný řečník: Osteoporosis Audit: From Report to Policy).
- EU Osteoporosis Consultation Panel Meeting, Brusel, 13. 10; World Osteoporosis Day – European Launch 14. 10. 2008, Brusel. Za SMOS se zúčastnil prof. Bayer.
- 2nd European Osteoporosis Summit – Central Europe, Varšava, Polsko, 21.–22. 11. 2008 (výbor oficiálně zastupoval doc. Kutílek (aktivní účast), dr. Rosa, dále se účastnil prof. Štěpán).
- 3rd European Osteoporosis Summit – Central Europe, Krakov, 24.–26. září 2009; výbor oficiálně zastupoval doc. Kutílek (aktivní účast).
- 3rd Summit Conference on Osteoporosis, Central Eastern Europe, 27.–28. 11. 2009, Budapešť, Maďarsko (aktivní účast prof. Palička, prof. Štěpán, doc. Kutílek; zúčastnili se i dr. Rosa, prof. Bayer, dr. Zikán, dr. Novosad)

Čestné členství SMOS

V tomto volebním období uděleno (2007): prof. P. Broulík, prof. R. Doleček, prof. J. Payer.

Zprávu zpracoval v říjnu 2009 vědecký sekretář SMOS MUDr. J. Rosa.

Schválili členové výboru SMOS.